Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Indbydelsesskrift

til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

i

Herlufsholms lærde Skole

i Juli 1873.

Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten i Skoleaaret 1872—73. Af Rektor, Dr. Joh. Forchhammer.

Nestved,
Bangs Bogtrykkeri.

Efterretninger

om

Herlufsholms Skole og Opdragelsesanstalt

fra Juli 1872 til Juni 1873,

meddelte af

Joh. Forchhammer.

Examina.

Afgangsexamen i 1872. De skriftlige Arbejder udførtes, som forordnet, den 15de, 17de og 18de Juni over Opgaverne, som Ministeriet havde udsendt; den mundtlige Del afholdtes fra 6te til 8de Juli. Meddommere i Forening med Skolens Lærere vare efter Indbydelse Pastor A. Listov i dansk Udarbeidelse I. II., Pastor Balle i Historie og Godsejer, Cand. polyt. J. de Neergaard i Arithmetik og Geometri.

Til Prøven indstillede sig 12 Disciple. En af dem erholdt første Karakter med Udmærkelse, 8 første, 3 anden Karakter. Tillige bestode 3 Privatister Prøven her ved Skolen med anden Karakter. Navnene og de særlige Fagkarakter ville sees af omstaaende Liste.

Afgangsexamen 1872.

De Dimitteredes Navne.	Dansk Udarb. I.	Dansk Udarb. II.	Latin skriftlig.	Latin mundtlig.	Græsk.	Historie.	Arithm.	Geometri.	Naturl.	Points.	Hoved-karakter.
F. Ferdinand Falkenstjerne	ug$-\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{3}$	ug$-\frac{1}{3}$	ug$-\frac{1}{3}$	ug$-\frac{1}{3}$	ug.	ug$-\frac{1}{3}$	ug.	81.	Første m. Udm.
Peter Christian Müller . . .	mg$-\frac{1}{3}$	g$-\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{6}$	g$+\frac{1}{2}$	mg$+\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{2}$	mg.	mg.	mg.	69.	Første.
Carl Sophus Andersen . . .	ug$-\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{3}$	ug.	mg.	ug$-\frac{1}{3}$	73.	Første.
Peter Thonning	mg$-\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{3}$	g$+\frac{1}{6}$	g$+\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{2}$	ug.	ug.	mg$+\frac{1}{3}$	ug.	73.	Første.
Jens Ludvig Georg Monster	mg$+\frac{1}{3}$	mg.	mg$-\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{6}$	g$+\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{2}$	mg$-\frac{1}{3}$	g$+\frac{1}{2}$	mg$-\frac{1}{3}$	69.	Første.
Carl Albert Weihe	mg$+\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{3}$	g$+\frac{1}{6}$	mg$+\frac{1}{2}$	g$+\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{3}$	g.	g$-\frac{1}{3}$	65.	Første.
Gustav Ludvig Wad	ug.	mg$+\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{6}$	mg$+\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{3}$	ug$-\frac{1}{3}$	g$-\frac{1}{6}$	g$+\frac{1}{2}$	g.	69.	Første.
Francisco Ipanema Langgaard	g.	g.	g$-\frac{1}{3}$	g$+\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{6}$	mg$+\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{6}$	ug.	64.	Første.
Carl Valdemar Prætorius . .	g$+\frac{1}{3}$	g.	tg.	g$+\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{3}$	ug$-\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{3}$	g.	61.	Anden.
Otto G. Resen Steenstrup .	g.	mg$-\frac{1}{3}$	g$-\frac{1}{6}$	g$-\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{3}$	g$+\frac{1}{6}$	mg$+\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{3}$	g.	58.	Anden.
Rudolph Mühlensteth	mg$-\frac{1}{3}$	g.	g$+\frac{1}{2}$	g$+\frac{1}{3}$	g$+\frac{1}{6}$	g$-\frac{1}{6}$	mg$+\frac{1}{2}$	g$-\frac{1}{6}$	tg$+\frac{1}{3}$	55.	Anden.
Th. Im. Paul F. Plum . . .	mg$+\frac{1}{3}$	mg$+\frac{1}{3}$	g$-\frac{1}{3}$	mg.	g$-\frac{1}{6}$	mg$+\frac{1}{3}$	g$-\frac{1}{3}$	mg.	mg$+\frac{1}{3}$	64.	Første.
Johannes N. Paludan-Müller	mg$-\frac{1}{3}$	ug$-\frac{1}{3}$	tg$+\frac{1}{6}$	mg$-\frac{1}{3}$	g$-\frac{1}{6}$	ug$-\frac{1}{6}$	g$-\frac{1}{3}$	tg$+\frac{1}{6}$	g$+\frac{1}{3}$	54.	Anden.
Privat forberedte:											
Carl Peter Jensen	mg$-\frac{1}{3}$	mg.	tg$+\frac{1}{2}$	g$-\frac{1}{3}$	g$+\frac{1}{6}$	g$+\frac{1}{3}$	tg$+\frac{1}{2}$	g$+\frac{1}{3}$	g.	52.	Anden.
Peter Andreas Reiersen . .	mg$-\frac{1}{3}$	g$-\frac{1}{3}$	tg.	g$-\frac{1}{3}$	g.	ug$-\frac{1}{3}$	tg$+\frac{1}{2}$	tg$+\frac{1}{3}$	g.	46.	Anden.
Peter Herman Wodschow . .	mg$-\frac{1}{3}$	mg$-\frac{1}{3}$	g.	g$+\frac{1}{6}$	g$+\frac{1}{2}$	mg$-\frac{1}{3}$	tg$+\frac{1}{3}$	g.	tg$-\frac{1}{3}$	50.	Anden.

For Hebraisk tilkjendtes **G. Møster** Karakter mg—$\frac{1}{3}$, **O. Steenstrup** tg+$\frac{1}{3}$.

Skolens Aarsprøve afholdtes i 1872 med den Fordeling af Fag og Klasser, som findes anført i Slutningen af forrige Aars Indbydelsesskrift. Ved Prøven i de 5 Fag, der afsluttedes i 6te Klasse, vare efter Indbydelse tilstede som Censorer Pastor Tillisch i Religion, Pastor Balle i Tydsk; af 12 Disciple erholdt to 35 Points, tre 33 Points*), een 27, fire 25, een 21 og een 19 (Lavmaalet er 21 Points). En Privatist, der havde indstillet sig til Prøven, opnaaede 27 Points. Efter Aarsprøvens Slutning opflyttedes fra 7de Klasse B de derværende 12 Disciple, fra 6te Klasse 8 af 12, fra 5te 8 af 12, fra 4de 10 af 14, fra 3die 13 af 18, fra 2den 5 af 9, fra 1ste (der nedlagdes) samtlige 7 Disciple.

Halvaarsprøven foretoges i December. Den var for VII A og Bs Vedkommende ordnet væsentlig som Afgangsexamen, for VIs Vedkommende som den nye Aarsprøve (efter Lov af 1ste April 1871). I de andre Klasser var Prøven overvejende eller udelukkende skriftlig.

Lærerpersonalet.

Under 10de August 1872 blev Rektor for Herlufsholm Skole og Opdragelsesanstalt, Professor Christian

*) En af disse, der var syg under Prøven, maatte underkaste sig en Prøve i de 5 Fag umiddelbart efter Sommerferien.

Richard Steen Listov udnævnt til Rektor for Kathedralskolen i Nykjøbing paa Falster. Da Professor Listov for henved 19 Aar siden kom hertil som Rektor, var Skolens trange Tider forbi. Allerede i de sidste Aar af Rektor Dichmans Tid havde Skolen under Grev Knuths Ledelse hævet sig. Den nye Skoleplan af 13de Mai 1850, der forudsatte 7 Klasser og et større Lærerapparat, gjorde det ønskeligt, at Skolen kunde modtage flere Disciple end hidtil, og den nye Skolebygning, der skulde rumme 100 Disciple, rejste sig allerede i Rektor Dichmans Dage, men det hele nye Liv, som denne betydelige Udvidelse fremkaldte, kom først ret til at udfolde sig og bære Frugt under Listovs Rektorat. Det tilkommer ikke mig endogsaa blot i korte Træk at give disse 19 Aars Historie eller udhæve Professor Listovs Fortjenester af Herlufsholms Skole og Opdragelsesanstalt; kun det tør jeg sige, at han har gjort det let og behageligt for sin Eftermand at fortsætte Gjerningen baade paa Skolen og Opdragelsesanstalten. I de sidste Aar begyndte det strænge Arbejde at tage noget paa hans legemlige Kræfter, og han kunde derfor ønske at ombytte denne Gjerning med en beslægtet, der gav ham samme Velsignelse, men undte ham mere Hvile.

Den 11te August blev dette Indbydelsesskrifts Udgiver, Dr. phil. Johannes Nicolai Georg Forchhammer, Rektor for Aalborg Kathedralskole, af Hs. Excellence Forstanderen beskikket til Rektor for Herlufsholm Skole og Opdragelsesanstalt og Søndag den 1ste Septbr. højtidelig indført af Geheimeraad Hall i

den nærmere Kreds af Lærere, Disciple og Stiftelsens Embedsmænd. Samme Dag fejrede Inspektør, Overlærer Leth og Overlærer Neergaard deres Jubilæum som 25-aarige Lærere, saa at Dagen i mere end een Henseende blev en Festdag. Jubel-Dagen erindredes ved Mindegaver af nuværende og forhenværende Disciple, og Udsendinge fra Herlovianersamfundet deltoge i Festmaaltidet.

Den 4de Septbr. 1872 modtog den konstituerede Adjunkt, Cand. mag. Jul. H. Petersen fast Ansættelse ved Herlufsholm Skole.

Krigsassessor Meyer, Skolens Gymnastiklærer siden 1853, der ønskede at trække sig tilbage fra sin besværlige Gjerning, som han nu i 20 Aar har røgtet med saa stor Nidkjærhed, fik ved Skrivelse af Forstanderen af 12te Decbr. 1872 den begjærte Afsked fra Skoleaarets Udgang samt en aarlig Understøttelse af 120 Rd.

Den helt forandrede Betydning, som Legemsøvelserne ville faa efter Loven af 1ste April 1871, og Ønsket om i det Hele at fremme den legemlige Udvikling hos Skolens Elever ved Siden af den aandelige, har bestemt Hs. Excellence Forstanderen til at lægge hele denne vigtige Side af Opdragelsen og Uddannelsen i en særlig Lærers Haand, der, stillet ganske jevnsides med Skolens andre Adjunkter, skulde have Bolig paa selve Stiftelsen og saaledes stadigt leve mellem Disciplene. Under 28de Maj 1873 er derfor Lieutenant, Cand. phil. Carl Josef Marckman konstitueret som Adjunkt ved Herlufsholm Skole og Opdragelses-

anstalt fra næste Skoleaars Begyndelse med Gymnastik som Hovedfag.

Disciplene.

Efter den offentlige Prøve i 1872 afgik herfra ved Dimission til Universitetet: F. Ferd. Falkenstjerne, P. Chr. Müller, C. Sophus Andersen, Peter Thonning, J. L. Georg Mønster, Carl Alb. Weihe, Gustav L. Wad, Francisco I. Langgaard, Carl V. Prætorius, Otto G. R. Steenstrup, Rud. Mühlensteth, Th. J. Paul Plum, Joh. N. Paludan-Müller.

Fremdeles udgik i Juni: C. V. Stensler (til Handelen), O. Lautrup (privat Undervisning i Hjemmet) og Brødrene Frederik og Sophus Weber (Realskolen i Svendborg); ved Skoleaarets Slutning: W. Rosen (den militaire Vej); S. Moe (forlod Studeringerne), E. Moe (Latinskolen i Roeskilde) og W. Adsersen (Borgerdydsskolen paa Christianshavn).

Ved Adgangsprøven optoges 18 nye Disciple, saa at Herlufsholm begyndte Skoleaaret 1872—73 med 93 Disciple og desuden en skolesøgende (Søn af Rektor). I September udmeldtes Chr. Feddersen (til Handelen); i Oktober S. Plenge (privat Undervisning i Hjemmet); efter Juleferien Th. Jespersen (Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn) og efter Konfirmationen i April A. Owen (Landvæsenet); i Maj A. Hertz (tilsøs). Skolen tæller nu 1ste Juni 88 Disciple, som her opføres efter den Plads, de indtage i Klasserne ifølge

sidste Sammentælling, VII Klasse efter Udfaldet af Halvaarsprøven. De ifjor optagne ere betegnede med *; Faderens Stand er anført i Parenthes.

Dimittenderne.

1. Jens F. C. C. Tofte (Højskoleforstander T., Dbm., Aagaard ved Flensborg).
2. William P. L. Weihe (praktiserende Læge W. i Kallundborg).
3. Frederik V. Müller (Proprietair M., Flensborggaard).
4. P. Johannes F. Kaarsberg (Pastor K. i Skjelby).
5. Valdemar Paulsen (Plejefader: Baron Knuth, Ryegaard ved Kjøbenhavn).
6. J. Edvard Neergaard (afd. Etatsraad de N. til Førslev og Fuglebjerg).
7. J. Frits B. Lakjer (Pastor L., Kastrup ved Vordingborg).
8. Hans S. Kaarsberg (Broder til Nr. 4).
9. Frederik A. Willerup (Boghandler W. i Vordingb.)
10. Frederik C. Moltke (Kammerherre, Lensgreve M. til Bregentved, Storkors af Dbg.).
11. Heinrich O. B. Krüger (Proprietair K., Dbmd. og R. af Dbg., Beftoft i Slesvig).
12. Otto Mortensen (Seminarielærer og Inspektør M. paa Jonstrup).

VII Klasse B.

1. Carl P. J. Leuning (afd. Justitsminister L.).
2. Joachim L. Moltke (Broder til Nr. 10 i VII Kl. A.).
3. P. J. Louis S. Nielsen (Pastor N. i Butterup).
4. Viggo V. Holm (Justitsraad H. i Helsingør).

5. H. V. Julius Meyer (Overretsprokurator M. i Kjøbenhavn).
6. C. Valdemar H. H. Baland (afd. Major B.).
7. A. Vilhelm Bille-Brahe (Kammerherre, Stiftamtmand Baron B.-B., Kmdr. af Dbg.).

IV Klasse.

1. Carl G. D. Bech (Læge B. i Kjøge).
2. Hugo Adsersen (Kapitain A. i Kjøbenhavn).
3. Michael Petersen-Friis (Stedfader: Forpagter F. paa Lindersvold).
4. Carl M. Friderichsen (Borgmester F. i Vordingb.)
5. Harald Sehested (Hofjægermester de S. til Broholm, R. af Dbg.).
6. Johannes P. H. Balle (Pastor B. i Aversie).
7. J. Sophus Müller (Broder til Nr. 3 i VII A.).
8. Georg V. Reumert (Prof., Dr. med. R., Distriktslæge i Odense, R. af Dbg.).
9. Mathias Wad (Pastor W. i Korsør, R. af Dbg.).
10. C. Philip Borries (Forpagter B. paa Søholm).

III Klasse.

1. J. Georg V. A. Bruun (Overretssagf. B. i Maribo).
2. Søren C. Ørsted (Pastor Ø. i Simmerbølle paa Langeland).
3. Christian L. Andersen (Proprietair A. til Lønningegaard).
4. Søren K. Nielsen (Skolelærer N. i Ulse).
5. Ferdinand Kolbye (Kammerraad K., Steenhus ved Holbæk).

6. C. Johannes B. Davidsen (Pastor D., Taulov i Jylland).
7. Tage E. Schak (afd. Pastor S. til Hersted-Øster og -Vester).
8. Axel H. Bille-Brahe (Broder til Nr. 7 i VII B).
9. Julius Jespersen (afd. Pastor J. til Hundslund i Jylland).
10*. Henrik E. Hansen (Proprietair H., Taagerudsgaard paa Lolland), f. 6te Maj 1860.
11*. Otto H. Jørgensen (Pastor J. i Førslev), f. 19de Febr. 1858.
12. H. Christian Holten (afd. Pastor H. til Thorning i Jylland).
13. Daniel le Maire (Grosserer le M., R. af Dbg., i Kjøbenhavn).

II Klasse.

1. N. Aage Gad (afd. Justitsraad G., By- og Herredsfoged i Thisted).
2. Adolph L. Hansen (Skomagermest. H. i Stubberup).
3. Sophus V. Falkenskjold (Lieutenant F., Forpagter paa Eleshult i Skaane, Dbmd.).
4. Nicolai C. Müller (Broder til Nr. 3 i VII A og Nr. 7 i IV Kl.).
5*. Vilhelm A. Albeck (afd. Farver A. i Assens), f. 15de April 1858.
6. Frederik P. G. Salicath (Borgmester S. i Storehedinge).
7. Carl L. Johansen (afd. Pastor J. til Vridsted i Jylland).

8*. H. Christian Selmer (Pastor S. i Fensmark), f. 4de Septbr. 1857.
9. Johannes J. V. Hansen (Pastor H. i Hammer).
10. Hans R. C. Knudsen (afd. Skolelærer K.; Værge: Gjæstgiver og Mølleejer Ibsen i Aagerup).
11. Eggert Johnsen (Assistent J. ved den grønlandske Handel paa Egedesminde).
12. Peter A. Ringberg (Kammerraad, Prokurator R., Godsforvalter paa Beldringe).
13. Valdemar Jensen (Vinhandler J. i Odense).
14*. Carl J. M. Hansen (afd. Kapitain H.), f. 8de December 1858.
15. Constantin F. Kjer (Cand. philol. K.).
16. L. August Grønvold (Kjøbmand G. i Slagelse, R. af Dbg.).
17. Hans B. Jansen (Herredsfoged J. i Hassing og Refs Herreder i Jylland).

I Klasse.

1*. J. Oskar N. Johansen (Barber J. i Korsør), f. 2den Decbr. 1860.
2*. J. Christian D. Riis (Postmester R. i Vordingb.), f. 3die Oktbr. 1860.
3. Oskar F. Müller (Proprietair M., forhenværende Ejer af Svinningegaard).
4*. Peder Th. Foldberg (Fabrikant F., Rennebäck i Skaane), f. 4de April 1861.
5. C. A. Victor Schädtler (Oberst S., R. af Dbg., i Kjøbenhavn).
6*. Otto Lakjer (Broder til Nr. 7 i VII Kl. A), f. 15de Juli 1860.

7*. Olaf Finsen (Amtmand F. paa Færøerne), f. 3die Febr. 1859.
8. Paul J. Grønvold (Broder til Nr. 16 i II Kl.).
9. Hans F. J. Br. Löwenhielm (afd. Hofjægermester L. til Vejrupgaard i Fyen).
10. Carl J. F. Bülow (afd. Fuldmægtig v. B.; Værge: Kammerjunker v. B., Inspektør ved Klasselotteriet).
11*. Knud Chr. Ludvigsen (Grosserer L. i Kjøbenhavn), f. 22de April 1859.
12. H. Emil Th. Hartnack (Prokurator H. i Slagelse).
13. H. M. Gustav Bauditz (afd. Kammerj., Major B.).
14*. F. Leopold F. J. P. M. Redsted (Kaptain, Postmester R., R. af Dbg., i Stubbekjøbing), f. 20de Juli 1859.
15*. J. H. Thorning Paludan (Pastor P. paa Fejø), f. 15de Septbr. 1859.

Forberedelsesklassen.

1*. Andreas P. R. Jørgensen (Broder til Nr. 11 i III Klasse), f. 24de Aug. 1860.
[2*. J. Georg Forchhammer (Rektor, Dr. phil. F.)], f. 22de Maj 1861.
3. Victor Kolbye (Broder til Nr. 5 i III Klasse).
4. Ernst I. Scheibel (Proprietair S., tidligere Ejer af Borupgaard ved Helsingør).
5. Theodor E. E. Rundin (afd. Grosserer R. i Kjøbenhavn).
6*. Rowland H. H. Grøn (Grosserer G. i Kjøbenhavn, R. af Dbg.), f. 26de Febr. 1861.

7. Hans B. Jansen (Kammerassessor J., Toldforvalter i Assens).
8. C. L. Alfred Prior (Varemægler P. i Kjøbenhavn).
9*. Jens Julius Christiansen (Amtsforvalter C. i Assens, R. af Dbg.), f. 24de Oktbr. 1861.
10*. J. Louis H. Paludan (Broder til Nr. 15 i I Kl.), f. 24de April 1861.
11*. Carl J. F. Schmidt (afd. Politibetjent S. i Kbhavn), f. 19de Juli 1861.
12. Ivar Levy (Grosserer L. i Kjøbenhavn).
13. Herman A. J. Bauditz (Broder til Nr. 13 i I Kl.).
14. Valdemar Levy (Broder til Nr. 12).
15. Hans C. A. Colberg (Gouvernementsfuldmægtig C. i Vestindien).

H. Colberg blev syg strax efter Skoleaarets Begyndelse (en Hofteskade) og blev indlagt paa Kommunehospitalet, hvorfra han i Marts blev udskreven som helbredet; men da hans Helbred ellers er svagt, tog hans Moder ham foreløbig med hjem til Vestindien. Han staaer i Numer her endnu til Skoleaarets Slutning, men har været fritagen for at betale Kontingent fra den Dag, da han blev indlagt paa Hospitalet.

Det **aarlige Kontingent** for en Discipel paa Herlufsholm er 240 Rd. som Vederlag for Undervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin.

Nye Disciple optages ikke i Skoleaarets Løb. **Anmeldelser om Aspiranter** til de Pladser, der blive ledige ved Slutningen af Skoleaaret, indsendes til Stif-

telsens Forstander, Hs. Excell. Gehejmeraad Hall inden Udgangen af Maj Maaned; foruden Drengens fulde Navn og Fødselsdatum maa deri opgives, hvad han har læst, og hvilken Klasse han forberedes til.

Der turde være Anledning til at gjøre Forældre og Værger opmærksomme paa, at Udmeldelser altid maa tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori Disciplen skal forlade Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt den 1ste i en Maaned, maa denne Maaneds Kontingent betales, selv om han gaaer ud den 2den. Udmeldelser i Juleferien bør altsaa tilstilles Rektor inden December Maaneds Udgang og i Sommerferien inden Juli Maaneds Udgang.

Undervisningen.

Undervisningen ved Herlufsholm Skole beregnes paa fuldstændig Gjennemførelse af begge de ved Lov af 1ste April 1871 fastsatte Retninger, den mathematisk-naturvidenskabelige og den sproglig-historiske. Naar den nye Ordning bliver gjennemført, vil Skolen foruden Forberedelsesklassen (svarende til gamle 2den Klasse, der iaar nedlægges i de offentlige Skoler) komme til at bestaa af 6 etaarige Klasser (I—VI) Næste Aar vil Afgangsexamen til Universitetet sidste Gang blive taget efter den gamle Ordning. Iaar vil IV Klasse første Gang tage Hovedexamen efter den nye Form, der giver de Disciple, der bestaa med et

vist Pointsantal, samme Ret som Realafgangsexamen af højere Grad. I IV Klasse er der for Tiden 1 Discipel, der har valgt den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, i III Klasse ingen. Til Forældre og Værger for Disciple i II Klasse er følgende Cirkulære udsendt:

Ifølge Loven af 1ste April 1871 indtræder Tvedelingen i den lærde Skole allerede ved Indtrædelsen i den ny 3die Klasse, idet der her stilles et Valg imellem Undervisning i Græsk og i Naturlære. De, der ønske at indtræde i den sproglig-historiske Afdeling, ville lære Græsk, de, der vælge den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling, Naturlære.

Særligt vilde jeg henlede Opmærksomheden paa den Bestemmelse i Lovens § 5, hvorefter den ved Udgangen af 4de Klasse afholdte Aars- eller Hovedexamen, naar den er bestaaet med et vist Pointsantal, giver samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fagexamina som Afgangsexamen af højere Grad for Realdisciple og den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet af samme Grad.

Uagtet denne Ret baade gjælder dem, der vælge Græsk og Naturlære, skulde jeg dog henstille, om der ikke for dem, der ikke skulle fortsætte Skolegangen ud over 4de Klasse, men derfra gaa over i en praktisk Livsstilling, maatte være særlig Anledning til at vælge Naturlære.

Ligesom de foregaaende Aar har Oldnordisk i 1872—73 som fast Skolefag for Disciplene af VII B været aflagt med 2 Timer ugentlig.

I indeværende Skoleaar have Fagene været fordelte paa følgende Maade:

	Ugentlig:
Rektor Forchhammer Latinsk Forfatterlæsning i VIIA og B, skriftlig Latin i VIIA	14 Timer.
Overl. Leth Dansk i II og I, Mathematik i I	9 —
Overl. Kielsen Græsk i VIIA og B, Latin i IV og II	21 —
Overl. Neergaard Hebraisk i VIIB, Naturhistorie i IV—I samt Forbkl., Geografi i II, I og Fbkl.	18 —
Adj. Mossin Mathematik i VIIA og i III, Astronomi i VIIA, Historie i IV—I	18 —
Adj. Hoff Dansk i VIIA-B og III, Engelsk i VIIA, Tydsk i IV, III eg II, Historie i Forbkl.	18 —
Adj. Damborg Fransk i IV, II og Fbkl., Religion i III og I, Dansk i IV, Geografi i III	20 —
Adj. Schousboe Latin i I, Regning i Fbkl., Religion i II	10 —
Adj. Andresen skriftlig Latin i VIIB, Latin i III, Græsk og Mathematik i IV	21 —
Adj. Boje Fransk i VII, III og I, Religion i VII og Fbkl., Tydsk i I, Dansk i Fbkl.	20 —

Adj. Hasselager Historie i VIIA og B, Oldnordisk i VIIB, Geografi i IV, Græsk i III og Tydsk i Fbkl. . . . . 20 —

Adj. Petersen Naturlære i VIIA og B, Mathematik i VIIB og II, Naturlære og geometrisk Tegning i IV . . . . . 19 —

Tegnel. Bertelsen Skrivning og Tegning i II—I og Fbkl. . . . . 16 —

Krigsass. Meier (med Assistent) Riffelskydning i VIIA og B, Gymnastik, Exercits, Svømning osv. i alle Klasser . . . . 14 —

Organ. Hoffman Sang i hele Skolen . . 6 —

I Sangundervisningen deltage alle de Disciple, der have Stemme, klassevis en Time om Ugen; Løverdag Eftermiddag Kl. 5—6 holdes Fællessang.

I særskilte Timer (17 om Ugen) giver Skolens Musiklærer, Organist Hoffman, Undervisning i Instrumentalmusik til de Disciple, der ytre Lyst og Anlæg i denne Retning.

Øvelser i Riffelskydning have været anstillede i Efteraaret og Forsommeren med begge Afdelinger af øverste Klasse. Disciplene i VIIA have gjort hver 60, i VIIB hver 70 Skud paa 50—200 Alen.

Fagenes ugentlige Timetal i de forskjellige Klasser sees af følgende Tabel:

	VII. A.	VII. B.	IV. Sp.M.	III.	II.	I.	Fbkl.
Dansk	1 1 2		2 1	2	2	3	4
Oldnordisk og Svensk	- - 2		—	—	—	—	—
Latin	9 - 9		7	7	6	4	—
Græsk	3 3 2		4 —	5	—	—	—
Fransk	1 - 1		3	2	3	4	5
Tydsk	- - -		2	2	4	4	4
(Engelsk	2 - -		—	—	—	—	—
(Hebraisk	- - 2		—	—	—	—	—
Religion og Bibelhist.	1 - 1		—	2	2	2	2
Historie	4 - 3		2	2	2	2	2
Geografi	- - -		2	2	2	2	2
Mathematik	5 - 4		6	4	5	4	—
Regning	- - -		—	—	—	—	4
Naturlære	4 - 3		— 4	—	—	—	—
Naturhistorie	- - -		2	2	2	2	2
Skrivning	- - -		—	—	1	2	3
Tegning	- - -		—	—	1	1	2
Sang	- 2 -		2	2	2	2	2
Gymnastik osv.	1 1 1		3	3	3	3	3
Sum	36.	35.	35.	35.	35.	35.	35.

Oversigt

over Skolens Arbejde fra 15de August 1872 til Juli 1873.

Dansk (Svensk; Oldnordisk).

VII Kl. AB: Den danske Literaturhistorie fra de ældste Tider indtil Holbergs Død er gjennemgaaet og dertil knyttet Oplæsning af Forfatterne. Hver af Afdelingerne har skrevet 16 Stile.

VIIB. 1 Time ugentl. anvendt til græske Tragikere, Shakspearske Tragedier og norske Digterværker (med Udsigt over den norske Literatur)

Svensk (VIIB). Til Øvelse i Oplæsning og Oversættelse er benyttet 1ste Afsnit af M. Hammerichs Læsestykker; Ordstammerne stadig jævnførte med Oldnordisk og danske Dialekter. Oplæst for Klassen af samme Bog endel Stykker, poetiske og prosaiske; desuden et Udvalg af Tegnérs Frithjofs Saga og Runebergs Fänrick Ståls sägner.

Oldnordisk (VIIB). Ungers Læsebog S. 1—3 og 12—67. Iversens Formlære er benyttet.

IV Kl. Poetiske Skrifter fra Holberg til Nutiden ere læste paa Klassen; enkelte Biografier af Digtere ere meddelte. Klassen har skrevet 19 Stile. Den ugentlige Separattime med den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling er især benyttet til at læse Oversættelser af græske Tragikere.

III Kl. Den nordiske Mythologi er læst efter Dorphs Omrids og Arentzens og Thorsteinssons Mythologi. Oplæst for Klassen endel af Nordens Guder samt Hakon Jarl. Disciplene jævnlig øvede i Oplæsning baade af Poesi og Prosa, undertiden i at fremsige udenadlærte Digte. Klassen har skrevet 18 Stile.

II Kl. Den ene ugentlige Time har været anvendt til Stil. Klassen har skrevet 33 Stile, mest af beskrivende og fortællende Indhold, enkelte Gange Oversættelser fra Tydsk og Fransk; den anden Time er brugt til prosaisk og poetisk Læsning.

I Kl. Wulff: Dansk Læsebog for Mellemklasserne er benyttet til Oplæsning og Analyse; Bojesens Sproglære er læst og repeteret, endel Digte ere lærte udenad. Klassen har skrevet 43 Stile, hvoriblandt mange Diktatstile.

Fbkl. Funchs, Røginds og Warburgs Læsebog er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse; desuden er ogsaa Lefoliis Fortællinger og Sagaer, 2den Afdeling, anvendt til Oplæsning. Bojesens danske Sproglære. Ti Digte ere lærte udenad, dels efter Læsebogen, dels efter Boisens Visebog. 70 Stile, dels efter Diktat, dels som Gjengivelse af lette Smaafortællinger, ere skrevne paa Klassen.

Latin.

VII Kl. A. Dimittenderne opgive: Cicero Cato major, Laelius, de officiis 1ste Bog, de fire Taler mod Catilina, pro lege Manilia, pro rege Dejotaro, pro Archia poeta, Sallusts Jugurtha, Livius 7de og 8de Bog, Tacitus' Agricola; Horats' Oder 1ste og 4de Bog tilligemed carmen saeculare, Brevene med ars poetica, Virg. Æneide 3die og 4de Bog, af Ovids Forvandlinger omtr. 900 Vers. — Deraf er i Aarets Løb læst de officiis 1ste Bog og Lælius, Livius' 7de Bog, Horats Breve (fra 1ste Bog, 7de Brev), 1ste Bog af Oderne og 4de Bog af Virgil.

Gjennemgaaet Madvigs latinske Grammatik og Tregders Litteraturhistorie, skrevet 31

Hjemmestile, 19 Extemporalstile og 13 Versioner. Af og til Øvelse i at oversætte fra Bladet.

VIIB har læst Sallusts Jugurtha, Ciceros Cato major og Lælius, Ciceros 4de Tale mod Catilina og Talen for Roscius Amerinus. Udvalg af Horats Oder, de tre første Bøger, samt carmen saeculare, Virgils 2den Bog til V. 198. Efter Madvigs Sproglære: Afsnittene om Supinum, Gerundium, Gerundiv, Participium og Pronominernes Brug. 70 Stile og 13 Versioner, næsten alle paa Klassen. Efter Bojesens Haandbog i de romerske Antiquiteter læst de første 71 Sider.

IV Kl. Ciceros Tale for Sex. Roscius, Sallusts Catilina, Cæsars galliske Krig 3die Bog (repeteret) og af Blochs Udvalg af Ovids Forvandlinger, 1ste Hefte, 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10 og 14 (797 Vers). Madvigs forkortede Sproglære repeteret; 58 Stile, alle skrevne paa Klassen.

III Kl. Cæsars galliske Krig 4de Bog. Af Blochs Udvalg af Ovids Forvandlinger: Niobe, Lycierne, Jason og Medea, Philemon og Baucis (685 Vers). Ciceros 1ste og 2den Tale mod Catilina. Madvigs forkortede Sproglære §§ 188—261; 289—342. 76 Stile og Versioner, for det meste skrevne paa Klassen.

II Kl. Af Cæsars galliske Krig 30 Kapitler. Formlæren læst og endel af Kasuslæren; 56 Stile, alle skrevne paa Klassen.

I Kl. Af Kerrns og Krebs' Læsebog er læst og re-

perteret S. 1—38. Det Tilsvarende af Bøjningslæren efter Madvigs Sproglære; 40 Stile ere skrevne paa Klassen.

Græsk.

VII Kl. A og B: Platons Sokrates' Apologi, Bergs Udvalg af Thukydid S. 1—16 og 120—24, Herodots 6te Bog Kap. 1—21, 25—50 og 94—140.

A: Iliadens 3die og 4de Bog og Tregders Anthologi til S. 65 med Forbigaaelse af adskillige Stykker. B: Iliadens 1ste og 9de Bog og kursorisk Odysseens 6te, 7de og 8de Bog.

Dimittenderne opgive: Iliadens 1ste, 3die, 4de og 9de Bog, Tregders Anthologi til S. 65 med Forbigaaelse af adskillige Stykker, Herodots 5te Bog Kap. 23—25, 28—38, 49—51, 55—56 62—65, 96—97 og 99—126, og 6te Bog Kap., 1—21, 25—50 og 94—140, Bergs Udvalg af Thukydid S. 1—16 og 86—124 med Forbigaaelse af de større Taler, Platons Sokrates' Apologi og Kriton og Thriges Udvalg af Platon S. 27—42 og 51—55.

IV Kl. Bergs udvalgte Stykker af Arrian etc. S. 1—30. Homers Odyssee 10de Bog. De 3 første Kapitler af Tregders Mythologi.

III Kl. Bergs lille Forskole til Læsning af Græsk og de tilsvarende Afsnit af Bergs græske Formlære. Xenophons Anabasis: 2den Bogs 1ste Kapitel. Det nødvendigste af Ordføjningslæren er meddelt mundtlig.

Fransk.

VII Kl. A: Laboulaye: Paris en Amérique er benyttet til Exemtemporallæsning.

VII Kl. B: Emil Souvestre: Un philosophe sous les toits og Sicks franske Læsestykker for de højere Klasser ere benyttede til Extemporallæsning.

IV Kl. Af Sicks franske Læsebog for de højere Klasser er læst 150 Sider, deraf repeteret 115: S. 153—196, 230—248, 304—334, 353—376. Udenfor Klassen er læst kursorisk Souvestre Un philosophe sous les toits og Mérimée, Colomba — istedenfor den sidste Bog have nogle Dissiple læst andre Bøger af samme Omfang.

Garrigues, Fransk Sproglære, Formlæren; 22 Stile efter Sibberns franske Stiløvelser, første Afsnit.

III Kl. Af Sicks franske Læsebog for de højere Klasser er læst 80 Sider. Sibberns Stileøvelser ere benyttede til mundtlig og skriftlig Oversættelser. Det Vigtigste af Garrigues' Formlære. Disciplene have hver Maaned paa egen Haand læst en Snes Sider i Bernardin St. Pierre: Paul et Virginie, og ere blevne examinerede deri.

II Kl. Af Sicks Læsebog for Mellemklasserne er læst 117 Sider. Garrigues' Fransk Sproglære, Formlæren med Undtagelse af Kjønsreglerne. Sibberns Franske Stileøvelser, første Afsnit, er

benyttet til skriftlig Oversættelse fra Dansk til Fransk, ialt 22 Stile.

I Kl. Af Sicks Læsebog for Mellemklasserne er læst 50 Sider. Formlærens Skema efter Garrigues. Af Sibberns Stileøvelser (første Afsnit) er læst 13 Stykker; disse Stykker ere tilligemed Formlærens Paradigmer og de vigtigste uregelmæssige Verber nedskrevne som Stile.

Fbkl. Af Sicks Fransk Læsebog for Begyndere er læst S. 7—44, 62—73, 84—86. Af Garrigues' Franske Sproglære er læst Hjælpeverberne og de regelmæssige Verber. Klassen har skrevet 20 Stile.

Tydsk.

IV Kl. Jürs & Rungs Læsebog for Mellemklasserne S. 28—58, 183—98, 204—41; Hjorts Læsebog S. 114—130; Jürs & Rungs Deutsche Dichter 40 Digte; Goethes Götz v. Berlichingen. Det meste af Simonsens Syntax.

III Kl. Jürs & Rungs Læsebog for Mellemklasserne S. 36—47, 99—125, 159—186. Af sammes Deutsche Dichter 22 Digte, hvoraf 13 lærte udenad. Af Simonsens Formlære Verberne og Præpositionerne repeteret.

II Kl. Launys og Pios Læsebog S. 43—85, 88—98, 108—141. Jürs & Rungs Materialier Stykkerne 51—57, 72, 78—80 og fra S. 81—103 (med Forbigaaelse af enkelte Exempler). Simonsens Formlære S. 37—104. Af og til Stile, ialt 12.

I Kl. J. Listov: Tydsk Elementarbog. Launy og

Pio S. 1—25. Formlærens Skema er indøvet efter Simonsens Formlære. 43 Stile.

Fbkl. J. Listovs tydske Elementarbog S. 66—98. Launy og Pios tydske Læsebog S. 1—43. Det vigtigste af Formlæren er indøvet med Benyttelse af Simonsens Bog; 36 Stile.

Engelsk.

VII Kl. A og B. Af A deltog 1 Discipel indtil Paaske. Læst Listovs Udvalg af engelske Forfattere til S. 56. Af B deltog ingen.

Hebraisk.

VII Kl. A og B. Genesis Kap. 1—9 ere læste, men repeterede ere kun 1—7. Af Whittes Grammatik: Formlæren i dens almindeligste Træk.

Religion.

VII Kl. A. Johannes Evangelium er læst og fortolket, dog kun de første tolv Kapitler efter Grundtexten.

VII Kl. B. Oldkirkens Historie. Apostlenes Gjerninger er læst og fortolket, efter den danske Oversættelse.

III Kl. Balslevs Katekismus. Assens' Lærebog i den bibelske Historie S. 114—138 og S. 190—245.

II Kl. Assens' Bibelhistorie S. 61—102 og S. 163—190. Af Balslevs Katekismus: Tredie Troesartikel, Fadervor, Daabens og Alterens Sakrament.

I Kl. Balslevs Katekismus: Læren om Synden og

den første og anden Troesartikel. Assens' Lærebog i den bibelske Historie S. 1—95. Nogle Psalmer ere lærte efter Psalmebogen.

Fbkl. Balslevs Katekismus: § 1—§ 45. Assens' Bibelhistorie S. 1—79. Ti Psalmer.

Historie.

VII Kl. A og B. Dimittenderne: Verdenshistorien og Nordens Historie efter Thriges og Blochs Lærebøger.

VIIB: Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie S. 79—213. Tidsrummet 1789 til 1851 efter Blochs Lærebog i den nyeste Historie. Blochs Middelalderens Historie S. 1—98. Nordens Historie fra 1814 til 1851 efter Thrige.

IV Kl. Blochs Lærebog i den nyere Historie S. 94—164. Blochs Lærebog i den nyeste Historie S. 1—64. Thriges Nordens Historie S. 182—232.

III Kl. Blochs nyere Historie.

II Kl. Efter Blochs Lærebog i Historien til Brug for Realskoler: Middelalderens Historie S. 95—222. Thriges Nordens Historie S. 59—133 (opgives ikke til Examen).

I Kl. Blochs Oldtidens Historie S. 1—94. Thriges Nordens Historie S. 1—23 (opgives ikke til Examen).

Fbkl. Kofods fragmentariske Historie fra Folkevandringen indtil Catharina II med Forbigaaelse af nogle Stykker.

Geografi.

IV Kl. Velschows Geografi.

III Kl. Thriges Lærebog i Geografien for de højere Klasser: Asien, Afrika, Amerika, Australien og de tilsvarende Afsnit af samme Forfatters Tillæg til Lærebog i Geografien.

II Kl. Samme Lærebog S. 123—212.

I Kl. Samme Lærebog S. 18—123.

Fbkl. Thriges Lærebog for de lavere Klasser S. 11—102.

Mathematik.

VII Kl. A. Dimittenderne opgive: Steens Elementær Arithmetik og Elementær Algebra samt Schjødtes Tillæg, med de fornødne Tilføjelser; Mundts Planimetri og Stereometri samt Ramus' Plantrigonometri med Forbigaaelse af de Afsnit, som ifølge Bekjendtgjørelse af 8de Novbr. 1858 ikke fordres.

I Aarets Løb er udført 28 Hjemmearbejder, bestaaende i Løsningen af flere saavel arithmetiske som geometriske Opgaver; desuden 14 Extemporalarbejder.

VIIB. Efter Steens Algebra Logarithmer. Schjødtes Tillæg med Forbigaaelse af Afsnittet om Opløsning i Primfaktorer. Smiths Trigonometri. En Hjemmeopgave om Ugen.

IV Kl. Steens Elementær Algebra fra Potens i videre Betydning indtil Enden med enkelte Tilføjelser. Hele det arithmetiske Kursus er repe-

teret. Mundts Geometri §§ 303—404 med enkelte Forbigaaelser og Forandringer. Hele Geometrien er repeteret. 43 mathematiske Opgaver, dels hjemme, dels paa Klassen.

III Kl. Steens Elementær Algebra S. 1—50 og 70—74. Mundts Geometri S. 67—106. 15 Extemporalarbejder.

II Kl. Efter Steens Elementær Arithmetik Proportioner, efter Steens Algebra de 9 første Paragrafer. Mundtlig er der gjennemgaaet Ligninger af første Grad med en og flere Ubekjendte, Kvadratrod og Regning med lette Bogstavudtryk. Paa Klassen er der hyppig regnet Opgaver. Mundts Geometri forfra til „Forhold mellem Linier", dog med enkelte Forbigaaelser.

I Kl. Steens Arithmetik §§ 1—54 og 65—73; de tilsvarende Afsnit af Bergs methodisk ordnede Opgaver. Nogle Timer ere anvendte til praktisk Regning.

Regning.

Fbkl. Brøkregning repeteret og Reguladetri i hele og brudne Tal indøvet. Af og til Øvelser i Hovedregning.

Naturlære.

VII Kl. A og B. VIIA. Dimittenderne opgive: Ørsteds mekaniske Fysik og Petersens kemiske Fysik, samt Jørgensens Astronomi.

VIIB. Efter Ørsteds mekaniske Fysik forfra til Bevægelseslære. Efter Petersens kemiske Fysik Magnetisme, Elektricitet og Varmelære.

IV Kl. Efter Deichmann Branths Naturlære er der med Undtagelse af det, der blev læst forrige Aar (Magnetisme og Elektricitet), læst saa meget, der formentlig svarer til de i Cirkulæret af 9de August 1871 stillede Fordringer. Repeteret hele Bogen og Johnstrups Kemi.

I geometrisk Tegning er der gjennemgaaet saadanne lette Konstruktioner, der ikke gaa meget udenfor, hvad der findes i Mundts Geometri.

Naturhistorie.

IV Kl. Lütkens Lærebog i Zoologien Nr. 2. — Vaupells Botanik med Forbigaaelse af Læren om Plantens Sammensætning og Liv, hvoraf det vigtigste lejlighedsvis er meddelt, dog ikke med den Hensigt at skulle gjøres til Gjenstand for nogen særlig Examination.

III Kl. Samme Lærebøger: de koldblodige Bendyr og Leddyrene; de kronløse, enkimbladede, nøgenfrøede og blomsterløse Planter.

II Kl. Samme Lærebøger: Mennesket og Straledyrene; de tokimbladede og enkimbladede Planter indtil Græsfamilien.

I Kl. Samme Lærebøger: Fra Hønsefuglene indtil Leddyrene; den botaniske Formlære.

Fbkl. Efter Lütkens Lærebog: Mennesket, Pattedyrene og Fuglene indtil Hønsene.

Stipendierne.

For Skoleaaret 1872—73 have

a. **Stiftelsens Gratistpladser** (fuldstændig Fritagelse for Kontingent) været tildelte Disciplene J. Tofte, W. Weihe, Fr. Willerup, O. Mortensen, L. Nielsen, M. Petersen-Friis, C. Bech, C. Friderichsen, J. Balle, G. Bruun, Chr. Andersen, S. K. Nielsen, T. Schack, A. Gad, Ad. Hansen og S. Falkenskjold;

b. de **Resenske Gratistpladser** S. Ørsted og M. Wad;

c. den **Rønnenkampske Gratistplads** (for en Slesviger) H. Krüger;

d. **Stiftelsens halve Gratistpladser** (det aarlige Kontingent 120 Rd.). Fr. Lakjer, V. Holm, Chr. Feddersen (udgaaet), J. Jespersen, E. Johnsen, H. Knudsen, V. Baland, V. Albeck, A. Jørgensen, samt (extraordinært) Brødrene G. og H. Bauditz.

Ansøgninger om Gratistpladser for Disciple her i Skolen maa indgives til Stiftelsens Forstander inden hvert Aars 1ste August.

De to **Meyerske Examens-Præmier,** hver paa 30 Rd., tilkjendtes for Aaret 1872 Disciplene G. Bruun og A. Gad.

Det **grevelig Moltkeske Skolestipendium** for kgl. Embedsmænds Sønner, 4 Portioner paa 25 Rdl. halvaarlig, uddeltes i Decembertermin 1872, ligesom i indeværende Junitermin, til J. Kaarsberg, V. Holm, H. Adsersen og C. Friderichsen.

Det **grevelig Moltkeske Universitetsstipendium** for kgl. Embedsmænds Sønner (100 Rd. halvaarlig, delt i to eller tre Portioner) blev for Decembertermin som og for nærværende Junitermin oppebaaret af Stud. (nu Cand.) theol. M. Th. N. Hertel med 50 Rd. hver Termin og Studenterne G. Wad og P. Plum, begge med 25 Rd. hver Termin.

Rejsestipendiets Fond, opsamlet af ubenyttede Portioner af ovennævnte Universitetsstipendium og frugtbargjort i Ringsted Sparekasse, beløb sig den 11te November 1872 til 224 Rd. 35 Sk. Af dette Beløb er i Henhold til Hs. Excellence Forstanderens Skrivelse af 19de Decbr. 1872 udbetalt til Cand. theol. O. F. Bache 200 Rd. Restbeløbet, 24 Rd. 35 Sk., indestaaer i Ringsted Sparekasse.

Under 29de Maj 1873 har Forstanderen tilskrevet Rektor saaledes:

> Som jeg allerede mundtlig har meddelt Hr. Rektoren det, har jeg i længere Tid følt, at det vilde være et Gode, om der i højere Grad, end det hidtil har været muligt, kunde ydes værdige og trængende Disciple, som dimitteredes fra Herlufsholms Skole, nogen Hjælp fra Stiftelsens Side til at begynde Universitets-Studeringerne med. Medens den Understøttelse, som Stiftelsen ved Gratistpladser, Legater osv. yder flinke Disciple, saalænge de nyde Godt af Skolens Undervisning, er forholdsvis meget rundelig, har Skolen hidtil kun i sparsomt Maal kunnet række de unge Studenter, der udgik fra den, en hjælpende Haand i den første Studeretid, som ofte er særlig vanskelig for dem derved, at de offentlige Universitets - Stipendier sjælden kunne opnaaes før efter et Par Aars Forløb. — Det er derfor min Agt ved Udgangen af indeværende Skoleaar af Stiftelsens Midler at oprette 2 Stipendiepladser, hver paa

150 Rd., som i 3 halvaarlige Portioner efter Indstilling af Rektor og Lærerforsamling blive at tildele tvende dertil værdige Studerende, som have taget Afgangsexamen ved Herlufsholms Skole, hvorom Hr. Rektoren foreløbig underrettes.

Fundats
for Overlærer Albert Leths Legat.

I Overensstemmelse med Stifternes Ønske, at jeg skal tage Beslutning om Anvendelsen af Renten af det Legat paa c. 1400 Rd., der er oprettet af ældre og yngre Herlovianere i Anledning af, at jeg den 1ste Septbr. 1872 havde tjent Herlufsholms Skole i 25 Aar, bestemmer jeg herved Følgende:

1. Legatet skal efter Stifternes Ønske hedde „Overlærer Albert Leths Legat".

2. Kapitalen, der for Tiden er anbragt i Kgl. Obligationer, skal altid blive under Administration af Herlovianer-Samfundets Bestyrelse, hvis Formand opbevarer den eller de Obligationer eller andre Dokumenter, der hjemle Legatet Ejendomsret til den legerede Kapital.

3. Den aarlige Rente skal anvendes til en Student fra Herlufsholms Skole, der ved sin Flid, Trang og hele Forhold maa ansees værdig til en saadan Understøttelse til sine Studeringers Fremme.

4. Legatet gives bort af Samfundets Bestyrelse for to Terminer eller et Aar ad Gangen; hvert Aar skal Legatet gives bort paany, men der er Intet til

Hinder for, at det kan gives bort til den samme Student, der har nydt det Aaret tilforn, hvis Bestyrelsen finder ham værdig og trængende dertil.

5. Bestyrelsens Beslutning om Legatets Bortgivelse afgjøres ved de fleste Stemmer. I Tilfælde af Stemmelighed afgjør Formandens Stemme Udslaget.

6. Skulde den, der oppebærer Legatet, paa aldeles umiskjendelig Maade gjøre sig uværdig til at nyde denne Hjælp, kan Bestyrelsen, naarsomhelst den maatte finde tilstrækkelig Anledning dertil, fratage ham Legatet, der da kun udbetales ham til den Dag, Bestyrelsen bestemmer; men til at fratage nogen Student Legatet kræves en eenstemmig Beslutning af Bestyrelsen.

7. Indtræder det i § 6 nævnte Tilfælde, udnævner Bestyrelsen strax en anden til at nyde Legatet; den Udnævnte vil da beholde Legatet et helt Aar foruden den Tid, hvori hans Formand skulde have havt det.

8. Saasnart nogen Student er udnævnt til at nyde Legatet, meddeler Samfundets Formand Stiftelsens Forstander og Skolens Rektor Efterretning herom.

9. I Herlovianer-Samfundets aarlige Beretning meddeles Regnskab for Legatet og Efterretning om, hvem der har nydt det i det forløbne Aar.

10. Skulde Herlovianer-Samfundet nogensinde opløses, gaaer Legatets Administration i samme Udstrækning, hvori den hidtil har været ført af Samfundets Bestyrelse, over til det af 3 Herlovianere bestaaende Ephorat, der ifølge mit Testamente er oprettet for de to af mig stiftede Legater „Anders

Winding Brorsons“ og „Hans Böchman Melchiors Mindelegater“, der skulle træde i Kraft efter min og visse i mit Testamente nævnte Personers Død.

11. Legatet gives bort første Gang i 11te Juni Termin 1873 og vil for denne Gang bestaa af de Renter, Kapitalen har trukket, siden den blev gjort frugtbringende i Efteraaret 1872.

Herlufsholm den 31te Maj 1873.

Albert Leth.

Skolens forrige Inspektør Peter Eleon Rosenørn (1841—55) afgik ved Døden den 3die Novbr. 1872 efter mange Aars tiltagende Svagelighed. Han var dimitteret herfra 1832 og var Stiftelsen inderlig hengiven, ligesom han ogsaa var almindelig afholdt af Alle her. Han døde i Næstved, hvor han havde taget Bolig, da han opgav sin Stilling her, og hans Testamente gav, som nedenstaaende Fundats viser, endnu et smukt Vidnesbyrd om den Kjærlighed, hvormed han omfattede Skolen og dens Disciple.

Fundats

for **Peter Eleon Rosenørns Legat til Herlufsholms Skole og Opdragelsesanstalt.**

1. Legatets Kapital, 1000 Rdl. skriver et Tusinde Rigsdaler, bestyres af Rektor ved Herlufsholms Skole

og Opdragelsesanstalt og af Godsforvalteren ved Herlufsholms Stiftelse.

2. Kapitalen bliver at anvende til Indkjøb af saadanne offentlige Pengeeffekter, som efter de gjældende Regler kunne indkjøbes for Umyndiges Midler. Saafremt der ved Indkjøb af Aktiver nu eller i Fremtiden bliver et Beløb tilovers, som ikke er tilstrækkeligt til derfor at kjøbe en Obligation, stor 100 Rdl., bliver Beløbet at indsætte i en Sparekasse og Renten at lægge til Kapitalen, indtil der er tilstrækkeligt til at indkjøbe en saadan Obligation. Den saaledes indkjøbte Obligation lægges til Legat-Kapitalen.

3. Legatets Aktiver skulle forsynes med Paategning om, at de tilhøre Legatet, og at de ikke kunne afhændes eller kvitteres uden af begge Bestyrere i Forening. Aktiverne opbevares af Godsforvalteren ved Herlufsholms Stiftelse, der hæver Renten og udbetaler den til Vedkommende efter Anvisning af Rektor i Overensstemmelse med § 4.

4. Den aarlige Rente af Legat-Kapitalen skal hver 4de Juli — Legators Fødselsdag — og første Gang 1874 gives til en flittig og sædelig Discipel ved Herlufsholms lærde Skole og Opdragelsesanstalt. Rektor beslutter efter Overlæg med Skolens Inspektør og ældste Overlærer, hvilken Discipel der skal nyde godt af Legatet. Findes der blandt Skolens Disciple nogen af Legators Slægt, der er kvalificeret til at erholde Legatets Renter, skal han være fortrinlig berettiget dertil, saafremt derom sker Andragende fra hans Forældres eller Værges Side.

5. I Skolens aarlige Program bliver at indføre Oplysning om Legatets Anvendelse.

6. Legatets Bestyrere føre en Protokol over Alt, hvad der angaaer Legatet. For Bestyrelsen aflægge de aarligt Regnskab til Forstanderen for Herlufsholms Skole og Gods.

Som Exekutores Testamenti i Dødsboet efter forhenværende Inspektør paa Herlufsholm Peter Eleon Rosenørn, den 27de April 1873.

E. Emil Rosenørn. **P. C. Tillisch.**

De videnskabelige Samlinger.

Skolens **Naturaliesamling** og dens **fysiske Samling** har i dette Skoleaar ikke havt nogen væsentlig Tilvæxt; derimod har **Bibliotheket** siden Juni Maaned f. A. foruden den sædvanlige Udvidelse ved Kjøb af Nyt og paa Auktionerne efter Professor Allen og Konferentsraad Sibbern samt ved de af Ministeriet tilsendte, med † betegnede, Bøger, tillige faaet en betydelig Forøgelse ved private Gaver. Hs. Excell. Finantsminister, Dr. jur. Kriger, der i de sidste Aar har vist Herlufsholms Bibliothek stor Interesse, skylde vi saaledes det med 1 betegnede værdifulde Tillæg. Pastor A. Listov i Dalby skjænkede Bibliotheket ved sin

Bortrejse fra Næstved omtr. 100 Bind af theol. og hist. Indhold, der i Fortegnelsen ere mærkede 2. Skolens forhenv. Inspektør Rosenørns Bogsamling, bestaaende dels af Skolebøger, dels af Skrifter af opbyggeligt, historisk og belletristisk Indhold, tilfaldt ifølge hans Testamente ved hans Død i November 1872 Herlufsholms Bibliotkek. Da disse imidlertid for største Delen ere Doubletter, anføres kun enkelte heraf under Mærket 3.

† Aagesen, A., Bemærkninger om Rettigheder over Ting. (Indbydelsesskrifter til Universitetsfester.) Kbh. 1871. 1872. 4to.
Aarbøger for nord. Oldkyndighed og Historie. 1872. 2—4.
† Aarsberetninger fra det kgl. Geheimearchiv. V, 2. 4to.
† Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. II. 2.
Abeken, B. R., Cicero in seinen Briefen. Hannover 1835.
2. Adler, A. P., Nogle Prædikener. Kbh. 1843.
Allen, C. F., De tre nord. Rigers Historie. V.
Archiv, Historisk. 1872, 6—12. 1873, 1—5.
Arentzen, Kr., Baggesen og Oehlenschläger. 1807—13. 1872.
Baird, R., Histoire de sociétés de tempérance. Paris 1836.
Bang, J. P., Homers Iliade. XIII—XVI.
2. Baur, F., Die christliche Gnosis. Tübingen 1835.
Bayard, Histoire de. Paris. 1872.
Behm, E., Geographisches Jahrbuch. IV. 1872.
Becker's Verdenshistorie. XIX, 1—4.
3. Becker's Verdenshistorie. 1—14. Ovs. af Riise. Kbh. 1841—47.
2. Becker, C., Dr. Martin Luther. Leipzig 1856.
Bergman, C. J., Upsala minne. 1. Wisby 1844.
Bibliotheca Danica ved Chr. Bruun. 1. Theologie. 1872. 4to.
2. Binney, It is possible to make the best of both worlds. London 1854.
2. Blair, Hugh., Sermons. I—V. London 1792.
Boye, C. J., Poetiske Skrifter. I—IV. Kbh. 1851.
Brandis, J. D., Ueber Leben und Polarität. Kphg. 1836.
— Ueber humanes Leben. Schleswig 1825.
— Versuch ueber die Lebenskraft. Hannover 1795.
— Pathologie (2 Aufl.) Kphg. 1815.
— Ueber psychisches Heilmittel und Magnetismus. Kphg. 1818.
Brandt, C. J., Legender. I—III. Kbh. 1850—51.

Broberg, S., Fransk Stiløvelse. 1872.
Brunnius, C. G., Lunds Domkyrka. Lund 1854.
— Skånes Kunsthistoria för medeltiden. Lund 1850.
† Budde, V., Om Diabetes mellitus. Kbh. 1872.
Bøttiger, C. W., Samlade Skrifter. I—III. Stockh. 1865—68. IV. Örebro 1869.
2. Campbell, The life of Lord Bacon. London 1853.
Cautù, C., Verdenshistorie. 14—21.
2 Carlyle, The french revolution. 1—3.
Carrey, E., Récits de Kabylie. Paris 1858.
Carus, C. G., System der Physiologie. I—III. Dresden und Leipzig. 1838—40.
Christensen, P. W., Barnabas om den gamle og nye Pagt. Kbh. 1855.
— Ignatius's Syv Sendebreve. Kbh. 1855.
— Hermas, Hyrdebogen. Kbh. 1856.
Clausen, J., Dr., Lov og Evangelium. 1872.
3. Cohen, A. D., Krigen 1848.
Collett, R., Rugekasser for vore nyttige Smaafugle. Krist. 1872.
Collin, E., Fremragende danske Frimurere. 1872.
2. Colton, History of American Revivals. London 1832.
Conversationslexicon, Nordisk. Anden Udg. 30—38.
2. Crack, Bacon, his Writings and his philosophy. London 1846.
2. Craddock, The influence of Christianity on civilization. London 1856.
Cronholm, A., Sveriges Historia under Gustaf II. Adolfs Regering. I—IV.
Curtius. G., Studien zur griech. und latein. Grammatik. I—IV.
Dahl, H., Dansk Hjælpeordbog. 1. Kbh. 1873.
Diez, F.. Altromanische Glossare. Bonn 1865.
† Ditlevsen, J. G., Om Smagsløgene paa Tungen. Kbh. 1872.
Djurklou, C., Ur Nerikes folkspråk og folklif. Örebro 1860.
2. Dorner, J. A., Entwickelungsgeschichte der Lehre von der Person Christi. Stuttgart 1839.
Drumann, W., Grundsriss der Culturgeschichte. Kønigsb 1847.
† Dyrlund, F., Tatere og Natmandsfolk i Danmark. Kbh. 1872.
2. Eastwick, Autobiography of Lutfullah.
2. Erdmann, E., Rechenschaft von unserem Glauben. Reihe von Predigten. Halle 1842.
2. Ewald, H., Grammatik der hebr. Sprache. Leipzig 1835.
2. Facius, M., Gesch. des Reichstages zu Augsburg 1530. Hannover 1829.
2. Falkmannn, Stylistik. Hannover 1835.
Favre, L., Nouvelles jurassiennes. Paris 1870.
Fichte, J. G., Beitrag zur Berichtigung der Urtheile des Publicums über die französische Revolution. 1. 2. 1793. 1 (2 Aufl.) 1795.

Fichte, J. G., Ueber den Begriff der Wissenschaftslehre. Weimar. 1794.
— Einige Vorlesungen über die Bestimmung des Gelehrten. Jena u. Leipzig 1794.
— Grundriss des Eigenthümlichen der Wissenschaftslehre. Jena u. Leipzig 1795.
— Grundlage des Naturrechts. I--II. Jena und Leipzig 1796. 1797.
— Das System der Sittenlehre. Jena u. Leipzig 1798.
— Die Bestimmung des Menschen. Berlin 1800.
— Sonnenklare Bericht über die eigentliche Wesen der neuesten Philosophi. Berlin 1801.
— Grundlage der gesammten Wissenschaftslehre. (2 Ausg.) Jena u. Leipzig 1802.
— Die Grundzüge des gegenwärtigen Zeitalters. Berlin 1806.
— Die Anweisung zum seeligen Leben oder die Religionslehre. Berlin 1806.
— Die Wissenschaftslehre in ihrem allgemeinen Umrisse dargestellt. Berlin 1810.
— Die Thatsachen des Bewusstseyns. Stuttg. u. Tübingen 1817.
2. Fichte, J. H., Sätze zur Vorschule der Theologie. 1826.
— Ueber den Ziel heutiger Philosophie. Heidelb. 1832.
— Grundzüge zum Systeme der Philosophie. 1—2. Heidelberg 1833—36.
— Die Idee der Persönlichkeit. Elberfeld 1834.
— Die speculative Theologie. Heidelberg 1846.
Folkevennen. Et Tidsskrift. XXI. 2—6. XXII. 1. Kristiania.
† Forelæsuinger og Øvelser ved Kbhavns Universitet og polyt. Læreanstalt. 1872. 1. 2.
Forhandlinger paa Eidsvold 1814, Den norske Rigsforsamlings. I—II. Christiania 1814.
Forhandlinger i Aaret 1814, Kongeriget Norges overordentlige Storthings. Christiania.
For Ide og Virkelighed. 1872. 6—12. 1873. 1—5.
For Romantik og Historie. 1872. 6—12. 1873. 1—5.
† Fortegnelse over 200 Studenter fra 1872.
Fra alle Lande. 1872. 6—12. 1873. 1—5.
Franzen, F. M., Skaldestycken. I—V. Örebro 1824—36.
— Minnesteckningar öfver utmärkte svenske statsmän m. m. 1. Stockh. 1848.
Fries, E., Botaniska utflygter. I—II. Upsala 1843—52.
Frohschammer, J., Om Darvinismen. Ovs. af H. Steen. Kbh. 1873.
2. Førstemann, E., Urkundebuch zu der Geschichte des Reichstages zu Augsburg 1530. Leipzig 1830.
— Archiv für die Gesch. der Reformation I; 1. Gesch. der Religionshandlungen auf dem Reichstage zu Augsburg 1530. Halle 1831.

Gad, Chr., Den evang. christelige Religion. Kbh. 1849.
† Garrigues, H. J., Om Syphilis i Strubehovedet. Khh. 1872.
2. George, L., Die älteren jüdischen Feste. Berlin 1835.
Gorup-Bessanez, Dr. E. F. v., Lehrbuch der organischen und anorganischen Chemie. (2 Bde.) Braunschweig 1871—73.
Grundtvig, N. F. S., Smaaskrifter om den historiske Høiskole.
Grundtvig, S., Dansk Haandordbog. 1872.
— Biskop Peder Plades Visitatsbog. 1872.
Guillaume-le-conquerant par Aug. Thierry (zum Schulgebrauch v. Dr. H. Robolsky). Berlin 1857.
Guizot, M., L'histoire de France. Serie 1—8.
— Histoire de la révolution d'Angleterre 1625—49. I—II. Paris 1841.
Gustaf III's efterlemnade papper. I—III. 2. Upsala 1843—45.
Handlinger, rørande Sveriges äldre, nyare och nyaste historia I—IX. Stockh. 1830—33.
Hauch, C., Charles de la Bussière. Kbh. 1860.
— Henrik af Navarra. Kbh. 1863.
— Fortælling om Haldor. Kbh. 1854.
Hauff, W., Gedichte und Mährchen. Stuttgart 1871.
2. Heine, G., Briefe an Kaiser Karl V von seinem Beichtvater 1530—32. Berlin 1848.
2. Heise, F., Davids Psalmer, ovs. af Grundtexten. Kbh. 1850.
2. Hennicke, Ph. J., Speners deutsche und lateinische theol. Bedenken. Halle 1838.
† Hindenburg, A., Om Kjøb og Salg. Kbh. 1872.
2. Hitzig, F., Die zwölf kleinen Propheten erklärt. Leipzig 1838.
Hoff, H., Bemærkninger i Anledning af N. Nicolaysens: Noget om Skaalebygningen m. m. Kbh. 1872. (Gave.)
2. Holberg, Udvikling af Balles Lærebog. Odense 1848.
3. Holst, V., Felttogene 1848—49—50.
2. Høisgaard, Forsøg til en dansk Syntax. Kbh. 1752.
2. Höttinger, J., Huldreich Zwingli. Zürich 1842.
1. Ilmoni, Imm., Nordens Sjukdoms Historia. 1—3. Helsingfors 1860.
† Indbydelsesskrifter til Examina i de danske Skoler 1872 og Reykjavik 1871.
† Indbydelsesskrifter til Examina i norske og svenske Skoler 1872.
Ingerslev, V., Danmarks Læger og Lægevæsen fra de ældste Tider til Aar 1800. 11—15 H. (Gave.)
F. H. Jacobis Werke. I—VI. Leipzig 1812—25.
2. Jacoby, L., Handbuch des Methodismus. Bremen 1855.
Jahrbücher, Neue für Philologie und Pädagogik. Herausgeg. v. A. Fleckeisen und H. Masius. 1872. 4 12.
2. Johannsen, C. F., Hebraisk Formlære. — 1ste H. Kbh. 1835.
Kahl, A., Tegnér och hans Samtida i Lund. Lund 1848.

Kant, Imm., Prolegomena zu einer jeden künftigen Metaphysik. Riga1783.
— Metaphysische Anfangsgründe der Naturwissenschaft. Riga 1787.
— Ueber eine Entdeckung, nach der alle neue Critik der reinen Vernunft durch eine ältere entbehrlich gemacht werden soll. Königsberg 1790.
— Die Religion innerhalb der Grenzen der bloszen Vernunft (2te Aufl.) Königsberg 1794.
— Zwo Abhandlungen über moralische und politische Gegenstände. (2te Aufl.) Königsb. u. Leipz. 1796.
— Zum ewigen Frieden. Königsb. 1796.
— Metaphysische Anfangsgründe der Rechtslehre. Königsberg 1797.
— Metaphysische Anfangsgründe der Tugendlehre. Königsberg 1797.
— Sämmtliche kleine Schriften. I—III. Königsberg und Leipzig 1797.
— Antwortschreiben an den Abt Sieyes in Paris 1796. 1797.
— Der Streit der Facultäten. Königsberg 1798.
— Anthropologie. Königsberg 1798.
— Critik der Urtheilskraft. Berlin 1799.
— Logik. Königsberg 1800.
2. Kapff, Communion-Buch. Stuttgart 1859.
1. Kieler Correspondentsblatt. 1830—33. 1835—36.
Kirketidende, Dansk. 1872. 25—52. 1873. 1—24.
Af S. Kjerkegaards efterladte Papirer. 1845—46. Ved H. P. Barfod.
2. Kriegk, Darstellungen für das Jugendalter. Frankf. 1831.
Kugler, Fr., Geschichte der Baukunst. V. Gesch. der deutschen Renaissance v. Wilh. Lübke. II.
2. Köstlin, J., Die schottische Kirche, ein Beilag zur Geschichte des Protestantismus. Hamburg 1852.
Lagergren, J. P., De vita et elocutione C. Plinii Cæcilii Secundi. Ups. 1871.
Lange, Jul., Nutidskunst. Kbh. 1873.
2. Lanz, Historisches Lesebuch für die Jugend. Leipz. 1838.
2. Lautrup, Prædikener. Kbh. 1833.
Lehmann, Orla, Efterladte Skrifter. II.
Linnström, Hj., Svenskt boklexikon. 17. 18.
Littré, E., Histoire de la langue française. I—II. Paris 1863.
Lübke, W., Kunsthistorien, bearb. af Jul. Lange. 12.
— se Kugler.
Lyng, G. V., Studier over Schelling. Christiania 1865.
— Om den joniske Naturphilophi. 1866.
— Grundtvigianismen og Skrifttheologien. Kbh. 1872.
3. Dr. Morten Luthers Huuspostille. fordansket af Peder Tidemand, paany udg. af Dr. T. S. Rørdam. Kbh. 1863—67.
Macaulay, Th. B., Critical and historical essays. I—V. Leipzig 1850.
— Biographical essays. Leipzig 1857.

2. Mackintosh, Geschichte von England. Übs. v. Wurm. 1—2. Hamb. 1832.
Malmström, C. G., Sveriges politiska historia från Karl XII's Død til statshvälfningen 1772. I—III. Stockh. 1855. 63. 70.
Mansa, Dr. F. V., Bidrag til Folkesygdommenes og Sundhedstilstandens Historie i Danmark. 2. 3.
2. Marbach, Volksbücher. 1—14. Leipzig.
2. Marheincke, P., Die Reformation, dem Volk erzählt. Berlin 1846
Martensen, H., Ved F. C. Sibberns Jordefærd. Kbh. 1873.
2. Mager, Deutsches Elementarwerk. 1—4. Stuttg. 1841—42.
Mémoires du maréchal de Berwich. Paris 1872.
2. Meyer, Kreuzigungsgeschichte in Wildenspuch. Zürich 1824.
Mohn, H., Om Vind og Vejr. Kristiania 1873.
Mommsen, Th., Römisches Staatsrecht. I. Leipzig 1871.
3. Monod, Ad., Afskedstaler til hans Venner.
Monumenta historiæ Danicæ. Udg. af H. Rørdam. I. 3—4.
Mortensen, C., Flerstemmige Sange. 1ste B. Kbh. 1867.
— Trestemmige Sange. Kbh. 1869.
Munch, A., Salomon de Caus. Christiania 1854.
— Lord William Russell. 1857.
— Jesu Billede. Kbh. 1869.
Muus, C. H., Brevet til Diognetus. Kbh. 1836.
— Clemens Romanus' Brev til Menigheden i Korinth. Kbh. 1835.
Møller, J., Theologisk Bibliothek. I—XX. Kbh. 1811—21.
— Nyt theol. Bibliothek. 1—XX. Kbh. 1821—32.
— Tidsskrift for Kirke og Theologie. I—IV. Kbh. 1832—34.
3. Müllensiefen, J., Huusandagtsbog. Ovs. af L. Schmidt. 1864.
2. Müller, J., Das christliche Leben, in einer Reihe von Predigten. Breslau 1838.
Müller, M., Essays. 1—3. Leipzig 1869—72.
† Müller, P. E., Iagttagelser om nogle Siphonophorer. Kbh. 1872.
2. Münscher, W., Lærebog i den christelige Kirkehistorie. Kbh 1831.
2. Niedner, W., Geschichte der christlichen Kirche. Leipz. 1846.
Nielsen, O., Dueholms Diplomatarium. Kbh. 1872.
— Kjøbenhavns Diplomatarium. II. 1.
Nielsen, Y., Jens Ågessøn Bjelke. Norges Riges Kantsler. 2—3.
2. Nippe, A., Die Presbyterialverfassung, eine geschichtl. Darstellung. Berlin 1847.
Nisard, M., Précis de l'histoire de la littérature française. Paris 1871.
Norske Samlinger. I—II. Christiania 1852, 1860.
Ödhner, C. Th., Bidrag til svenska städarnes och borgareståndets historia före 1633. Ups. 1860.

Olai Petri, svenska krönika, utg. af G.E. Klemming. Stockh. 1860.
Oversigt over det kgl. Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1872. 1. 2.
Paludan-Müller, B., Den prophetiske Inspiration.
2. Passavant, Th., Auslegung des Briefes Pauli an die Philipper. Basel 1834.
2. Pelt, L., Epistola Pauli ad Thessalonicenses. Gryphsw. 1830.
Petermann, A., Geogr. Mitheilungen. 1872. 7—12. 1873. 1—6. Ergzh. 33. 34.
Petersen, N. M., Samlede afhandlinger. III.
Pichot, J., Traité élémentaire de cosmographie. Paris 1873.
Prescott, W. H., History of the reign of Ferdinand and Isabella the catholic. I—III. Paris 1842.
— Biographical and critical essays. London 1855.
Rask, R., Engelsk Formlære. Kbh. 1832.
2. Reuchlin, H., Das Christenthum in Frankreich. Hamb. 1837.
Reuterdahl, H., Svenska kyrkans historia. I—IV. Lund 1838—66.
Revue des deux mondes. 1872, Juni—Decbr. 1873, Jan.—Mai.
Richard, A. V., Licht und Schatten. Ein Beitrag zur Culturgeschichte von Sachsen u. Thüringen im XVI Jahrh. Leipzig 1861.
2. Rosenkranz, K., Studien. 1—5. Berlin 1839—48.
Rosenørn, M. H., Greve Gert og Niels Ebbesen. I. 2.
Rotermund, W., Geschichte des Reichstages zu Augsburg. 1530. Hannover 1829.
Rovsing, K., Det svenske Skolevæsen.
2. Rust, J., Philosophie und Christenthum. Mannheim 1833.
Sack, K., Christliche Apologetik. Hamburg 1829.
Sainte Beuve, C. A., Portraits litteraires. I—II. Paris 1844.
Samlinger, Danske, for Historie osv. Anden Række. I, 4. II, 1—3.
— Ny kirkehistoriske. VI. 2. 3.
— til jydsk Hist. og Topog. IV. 2.
2. Schaaf, L., Die ewang. Brüdergemeine. Leipzig 1825.
2. Scharling, C. E., Ep. Pauli ad Corinthios posterior. Hauniæ 1840.
2. — Ep. Jacobi et Judæ. Hauniæ 1841.
Schelling, F. W. J., Vom Ich als Princip der Philosophie. Tübingen 1795.
— Ideen zu einer Philosophie der Natur. Leipzig 1797.
— Erster Entwurf eines Systems der Naturphilosophie. Jena u. Leipz. 1799.
— System des transcendentalen Idealismus. Tübinbingen 1800.
— Zeitschrift für speculative Physik. I—II. Jena u Leipzig 1800—1801.

Schelling, F. W. J., Neue Zeitschr. für spec. Physik. I. Tübiugen 1802.
— Vorlesungen über die Methode des academischen Studium. Tübingen 1803.
— Ideen zu einer Philosophie der Natur. (2te Aufl.) Landshut 1803.
— Philosophie und Religion. Tübingen 1804.
— Darlegung des wahren Verhältnisses der Naturphilosophie zu der verbesserten Fichteschen Lehre. Tübingen 1806.
2. Schenckel, D., Die Reformatoren und die Reformation. Wiesbaden 1856.
Schjøtt, P. O., Den antike Stat og Solons Forfatning. Christiania 1873.
Schleiermacher, F., Der christliche Glaube. I—II. Berlin 1821—22.
Schmidt, Karl, Dampmaskinens Historie. 1—4. Odense 1872.
Schnabel, C., Abrégé de l'histoire de la littérature française. Leipzig 1847.
Schrøder, J. H., Upsala Domkyrka. Upsala 1857.
— Tal og minnesteckningar. I. Upsala 1860.
W. Shakespeare's Værker, ovs. af E. Lembcke. 25—26
Sick, C., Materialier til franske Stiløvelser. 1 Afd. 1872.
Smith, S. B., Eleonora Christina (Ulfeldt) på Maribo Kloster. Kbh. 1872.
Souvestre, E., Scènes de la chouanerie. Paris 1852.
— Les clairières. Paris 1856.
— Souvenirs d'un vieillard. Paris 1857.
— Chroniques de de la mer. Brux. et Leipzig 1852.
— La goutte d'eau. Brux. 1842.
— Un philosophe sous les toits. Paris 1851.
2. Southey, Lives of Cromwell and Bunyan. London 1849.
Statistiske Bidrag til Vendelboe Stifts Historie. 1—2.
† Statistisk Tabelværk. Tredie Række. XVIII. XIX. 4to.
Steck, J. J., Précis de l'histoire de la littérature française. 1844.
Steffens, H., Drei Vorlesungen über Dr. Galls Organenlehre. Halle 1805.
— Grundriss der philosophischen Naturwissenschaft. Berlin 1806.
— Die gegenwärtige Zeit. I—II. Berlin 1817.
— Ueber Deutschlands protestantische Universitäten. Breslau 1820.
— Schriften, Alt und neu. I—II. Breslau 1821.
— Von der falschen Theologie und dem wahren Glauben. Breslau 1823.
— Walseth und Leith. I—VI. Breslau 1830.
— Christliche Religionsphilosophie. I—II. Breslau 1839.
— Pascal u. die philosophisch-geschichtliche Bedeutung seiner Ansichten. 4to.

Stephan, H., Das heutige Ægypten. Leipzig 1872.
Stendhal (H. Beyle), Romans et nouvelles. Paris 1851.
2. Stolz, J., Ulrich von Hutten gegen Desiderius Erasmus. Aurau 1813.
1. Suomi. 1841—60.
2. Svea. 1866—67.
2. Sweriges Rikes Lag. Stockh. 1856.
2. Tagart, E., Charakterbilder der vornehmsten Reformatoren des 16ten Jahrh. Dresden 1841.
Theiner, A, Schweden und seine Stellung zum heiligen Stuhl unter Johan III, Sigismund III und Karl IX. I—II. Augsburg 1838—39.
Thorsøe, A., Danmarks Hædersdage i det 19de Aarh. 16—20.
1. Tidende, Den vestslesvigske. Udg. af P. Larsen i Møgeltønder. 1856—61. Fol.
Tidsskrift, Botanisk. Anden Række. I, 3—4. II, 1—2.
— for Mathematik. Tredie Række. II, 6. III, 1—3.
— for Philologie og Pædagogik. X, 3.
— for Physik og Chemi. XI, 6—12. XII, 1—5.
— for populære Fremst. af Naturvidenskaben. Fjerde Række. IV, 3—6. V, 1—2.
— Historisk, udg. af den norske hist. Forening. II, 2—3.
— Naturhistorisk, udg. af J. C. Schiødte. Tredie Række. VIII, 1—2.
— Nyt for udenl. theol. Litteratur ved Clausen og Hohlenberg. Kbh. 1833—52.
— Nyt for udenl. theol. Lit. 1872. 2—4. 1873. 1.
— Pedagogisk. 1872. 3—6. 1873. 1—2.
— Svensk, för lit., polit., ekon. Utg. af H. Forsell. 1872. 3—6. 1873. 1—2.
— Theologisk for den evang.-luth. Kirke i Norge. Ny Række. II, 3.
— Theologisk. Udg. af C. H. Kalkar. 1872, 6—12. 1873. 1—5.
2. Tuch, F., Kommentar über die Genesis. Halle 1838
2. Tutzschmann, M., Luther i Worms. Darmstadt 1860.
3. Wallin, O., Prædikener. Kbh. 1854.
3. J. H. Wessels Værker, udg. af P. L. Møller. Kbh. 1850.
2. Zapf, Christoph von Stadion, eine Geschichte aus den Zeiten der Reformation. Zürich 1799.
2. Ziegler, Ch., Illustrationen zur Topographie des alten Roms. Stuttgart 1873. 1 H.
2. Zimmermann, K., Luthers Leben. Darmstadt 1855.
2. Zinzendorf, Jeremias, ein Prediger der Gerechtigkeit. Berlin 1830.
Ödmann, S., Hågkomster från hembygden och Skolan. Örebro 1842.

Disciplenes Morskabsbibliothek, som bestyres af Adjunkt Hasselager, har i Skoleaaret 1872—73 havt en Tilvæxt af omtrent 50 Bind.

Skolens Examina

agtes iaar afholdte i følgende Orden.

I. Den skriftlige Del.

Afgangsprøven*). Lørdag d. 14de Juni 8—12 Dansk Udarbejdelse I (bunden Opg.), 4—8 Oversættelse fra Latin. Mandag d. 16de Juni 8—12 Geometrisk Udarbeidelse, 4—8 Dansk Udarbejdelse II (fri Opgave.) Tirsdag den 17de Juni 8—12 Oversættelse fra Dansk til Latin, 4—8 Arithmetisk Udarbejdelse. Fjerde Klasse**), der faaer sine Opgaver sendt fra Ministeriet: Mandag d. 16de Juni 8—12 Dansk Stil, 4—8 Geometri. Tirsdag d. 17de Juni 8—12 Arithmetik, 4—8 Latinsk Stil.

Den øvrige Skoles skriftlige Prøve falder den 1ste til 3die Juli, undtagen VII B.'s, der falder samtidigt med Dimittendernes.

---

*) I Afgangsprøven deltage som Privatister:
Adolf Constantin Meyer, (bestod 1870 Præliminær-Prøven som Privatist ved Aalborg Kathedralskole).
Lærer Søren Nielsen, (bestod 1872 Præliminær-Prøven som Privatist ved Herlufsholm Skole).
Christian Villiam Haugsted, (bestod 1870 Præliminær-Prøven ved Herlufsholm Skole).
Karl Vilhelm Sulger, bestod 1871 Præliminær-Prøven ved det v. Westenske Institut).
Albert Cosmus Urban Bergman (agter tillige at underkaste sig Præliminær-Prøven).

**) Benjamin Immanuel Thomsen Barfod vil underkaste sig en præliminær Prøve i Arithmetik (skriftlig og mundtlig), Geometri (skriftlig og mundtlig), Naturhistorie, Geografi og Tysk for derefter privat at forberedes videre i den sproglig-historiske Retning.

II. Den mundtlige Del.

AFGANGSPRØVEN.

Fredag den 27de Juni.

Kl.		Kl.	
8	**Dim.a.***) Naturl. Mss., Pts.	3	**Dim. b.** Naturl. Mss., Pts.

Lørdag den 28de Juni.

7	**Dim.** Geometri Mss.	3	(IV Arithmetik Andr.).

Mandag den 30te Juni.

7	**Dim.** Arithmetik Mss.	3	**Dim. a.** Græsk Kls.
8	(IV Latin Kls.).	3	(IV Geometri Andr.).

Tirsdag den 1ste Juli.

8	**Dim. a.** Latin Frch.	3	**Dim. a.** Historie Hss.
8	**Dim. b.** Historie Hss.	3	**Dim. b.** Latin Frch.

Onsdag den 2den Juli.

8 **Dim. b.** Græsk Kls.

Undervisningsinspektøren, Konferentsraad Madvig, og Professor Steen, der som Tilsynsmænd ville overvære Afgangsexamen, ville tillige føre Kontrollen ved IV Klasses Examen henholdsvis i Latin og de mathematiske Fag, hvorfor disse her ere opførte under Afgangsprøven.

AARSPRØVEN.

Mandag den 7de Juli.

8	VIIB Arithmetik Pts.		
8	IV Historie Mss.	4	III Historie Mss.
8	III Tysk Hff.	4	I Latin Sch.
8	II Geografi Ngd.	4	Fbkl. Fransk Dbg.

*) Ved **a** betegnes de ulige, ved **b** de lige Nr. i Klassen.

Tirsdag den 8de Juli.

Kl.	Kl.
8 VIIB Geometri Pts.	
9 IV Græsk Andr.	4 IV Naturlære Pts.
9 III Naturhistorie Ngd.	4 I Tysk Boje.
9 II Fransk Dbg.	4 Fbkl. Naturhistorie Ngd.

Onsdag den 9de Juli.

8 VIIB Latin Frch., Andr.	
8 IV Geografi Hss.	4 III Geometri Mss.
8 III Arithmetik Mss.	4 I Naturhistorie Ngd.
8 II Latin Kls.	4 Fbkl. Historie Hoff.

Torsdag den 10de Juli.

8 VIIB Græsk Kls.	
8 IV Fransk Dbg.	4 III Geografi Dbg.
8 III Latin Andr.	4 I Fransk Boje.
8 II Naturhistorie Ngd.	4 Fbkl. Geografi Ngd.

Fredag den 11te Juli.

9 VIIB Historie Hss.	4 VIIB Hebraisk Ngd.
8 IV Tysk Hoff.	4 II Mathematik Pts.
8 III Fransk Boje.	4 I Historie Mss.
8 I Mathematik Pts.	4 Fbkl. Dansk Boje.

Lørdag den 12te Juli.

9 VIIB Naturlære Pts.	4 III Græsk Hss.
8 IV Naturhistorie Ngd.	4 II Historie Mss.
8 II Tysk Hoff.	4 I Geografi Ngd.
8 Fbkl. Tysk Hss.	4 Fbkl. Religion Boje.

Søndagen den 13de Juli Kl. 4 Eftermiddag bekjendtgjøres Udfaldet af Censuren for samtlige Klasser, hvorefter **Sommerferien** tager sin Begyndelse.

Mandag den 14de Juli Kl. 8 bliver Prøve af de ny-indmeldte Disciple. De, som ikke ere prøvede den 14de Juli, prøves Fredag den 15de Aug. Kl. 8 Form.

Fredag den 15de August Kl. 10 Aften maa Disciplene atter være samlede paa Herlufsholm. Lørdag den 16de til sædvanlig Tid begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Disciplenes Forældre og Værger, saavelsom Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Joh. Forchhammer.